

Uchwała Nr VIII/64/2015
Rady Powiatu w Szczytnie
Z dnia 28 sierpnia 2015 roku

w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Szczycieńskim na lata 2015-2017”

Na podstawie art.12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 595 ze zm.) w związku z art.180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj Dz.U z 2015 r. poz. 332) Rada Powiatu w Szczytnie uchwała, co następuje:

§ 1

Uchwała się „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Szczycieńskim na lata 2015-2017”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Szczytnie

§ 3

Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez zamieszczeniu w Biuletynie informacji Publicznej oraz wywieszeniu na tablicy ogłoszeń w Starostwie Powiatowym w Szczytnie.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA RADY

Jelanta Alicja Cielecka

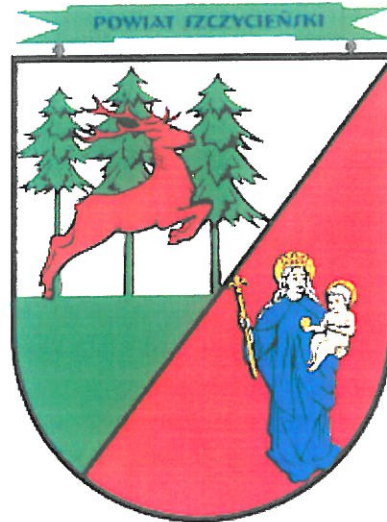
Uzasadnienie

Zgodnie z art.180 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3- letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej. Przedmiotowy Program przyjęty został Uchwałą Nr XV/134/2012 Rady Powiatu w Szczytnie dnia 5 czerwca 2012 r na lata 2012-2014.

W związku z zakończonym okresem jego obowiązywania, należało opracować nowy dokument, który na bazie dotychczasowych doświadczeń uwzględni m.in. organizowanie opieki i wychowania w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej.

Mając powyższe na uwadze, zasadnym jest podjęcie niniejszej uchwały.

Załącznik do
Uchwały Nr VIII/64/2015
Rady Powiatu
Szczycieńskiego
z dnia 28 sierpnia 2015 r.

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2015 – 2017**

SZCZYTNO 2015

SPIS TREŚCI:

Wstęp	
I. Podstawa prawna Programu.	4
II. Diagnoza środowiska zagrożonego umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej .	5
2.1 Rodziny przejawiające trudności opiekuńczo-wychowawcze objęte wsparciem OPS.	13
2.2 Liczba prowadzonych postępowań w zakresie ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej.	15
2.3 Liczba rodzin objętych nadzorem kuratorskim w których przebywają małoletni.	15
III. Piecza zastępcza w Powiecie Szczycieńskim.	16
3.1 Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2011-2014.	17
3.2 Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2011-2014.	22
3.3 Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków zastępczych form opieki.	25
3.4 Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze oraz szkolenia rodzin zastępczych.	28
IV. Współpraca z instytucjami.	29
V. Zadania powiatu w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej - prognozowanie 3 – letnich działań.	30
VI. Cele programu i zadania do realizacji na lata 2015-2017	31
VII. Zakładane rezultaty realizacji Programu.	37
VIII. Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2015 - 2017.	37
IX. Źródła finansowania Programu	37
X. Monitoring i ewaluacja.	38

Wstęp

Podstawą opracowania *Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej* jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, mówiący, iż do zadań własnych powiatu należy między innymi „opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej (...)”

Powiat Szczycieński Uchwałą Nr XV/134/2012 z dnia 05.06.2012 roku przyjął Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014, który realizowany był przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczytnie. W związku z zakończeniem okresu obowiązywania wyżej wymienionego dokumentu, należało opracować nowy, który na bazie dotychczasowych doświadczeń uwzględnia organizowanie opieki i wychowania w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, oraz realizuje inne zadania nałożone ustawą. Cele i zadania określone w niniejszym Programie zostały sformułowane na podstawie, wniosków z poprzedniego okresu programowania oraz analizy zagrożeń środowisk biologicznych.

Położono nacisk na zadania wynikające wprost z ustawy, tj. zapewnienie opieki dziecku przebywającemu w pieczy zastępczej i udzielanie świadczeń, działania profilaktyczne, jak również współpraca międzyinstytucjonalna. W Programie wskazano na konieczność kontynuacji działań rozwijających i wspierających rodzinną pieczę zastępczą oraz usamodzielniających się wychowanków, a także podnoszących poziom świadczonych usług przez instytucjonalną pieczę zastępczą funkcjonującą na terenie powiatu.

Wyżej wymieniony dokument został poddany konsultacjom społecznym m.in.: przedstawicieli Ośrodków Pomocy Społecznej, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych, Placówek Oświatowych, rodzin zastępczych, szkół, usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej.

I. Podstawa prawna Programu

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, jak również zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
2. Konwencja Praw Dziecka;
3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2013, poz. 595 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r, poz. 135 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.);
6. Rozporządzenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292, poz. 1720)

II. Diagnoza środowiska zagrożonego umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

W granicach Powiatu Szczycieńskiego funkcjonuje sześć gmin wiejskich, jedna miejsko – wiejska i miejska. Według danych GUS w roku 2014 teren powiatu zamieszkuje 71.027 tys. mieszkańców.

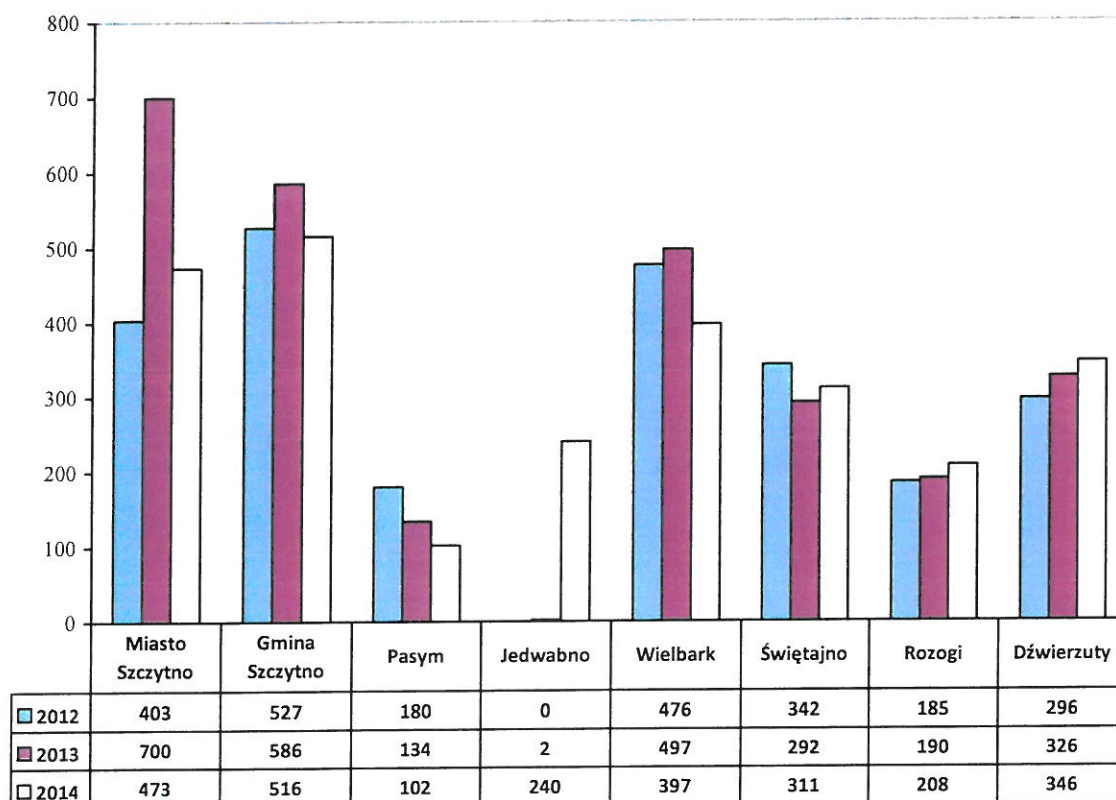
Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczycie została przedstawiona w tabeli poniżej z uwzględnieniem podziału na poszczególne gminy:

L.p.	Diagnozowany teren	Liczba osób bezrobotnych w 2014 roku	kobiety	mężczyźni
1.	Miasto Szczycie	1738	833	905
2.	Dźwierzuty	648	338	310
3.	Jedwabno	307	178	129
4.	Pasym	351	160	191
5.	Rozogi	453	241	212
6.	Szcycie	914	467	447
7.	Świątajno	515	260	255
8.	Wielbark	487	238	249
	Razem	5413		

W 2012 roku liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP wynosiła 6.479 osób, zaś w 2013 roku 6.342 osoby. Analizując dane GUS zauważa się spadek stopy bezrobocia. W skali powiatu na styczeń 2013 roku stopa bezrobocia wynosiła 26.7%, a w grudniu 2014 roku liczba zmalała do 22.4%. Długotrwałe pozostawanie bez pracy ma działanie negatywne dla człowieka, zwłaszcza wtedy gdy jest odpowiedzialny za utrzymanie swojej rodziny. Pogłębiająca się niemożność zapewnienia rodzinie standardu życia w konsekwencji może doprowadzić do pojawienia się różnego typu problemów takich jak alkoholizm, niewydolność opiekuńczo – wychowawcza, choroba, indywidualne dysfunkcje poszczególnych członków, bądź całej rodziny.

Zdiagnozowanie środowiska rodzinnego zagrożonego w różnych sferach życia w znacznym stopniu ułatwi analiza danych pozyskanych z ośrodków pomocy społecznej. Poniższe tabele przedstawiają ilość rodzin oraz powody udzielenia pomocy w latach 2012 – 2014 z podziałem na poszczególne gminy.

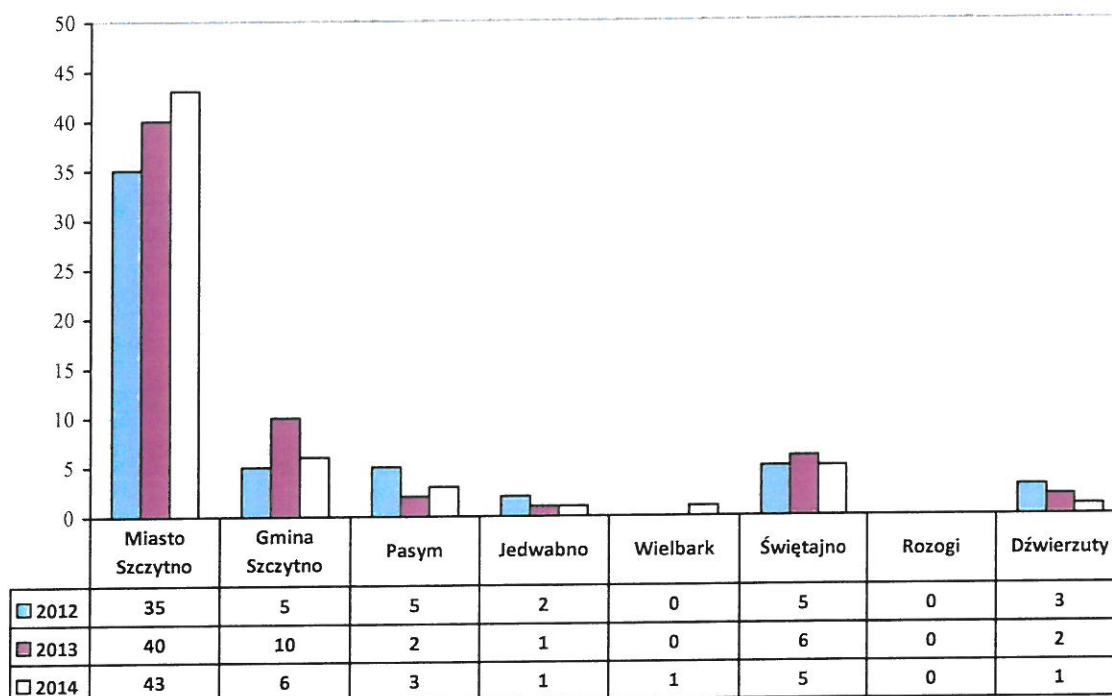
Poniższa tabela przedstawia ilość przyznanych świadczeń z powodu ubóstwa.

Tab. Ilość przyznanych świadczeń w poszczególnych gminach z powodu ubóstwa.

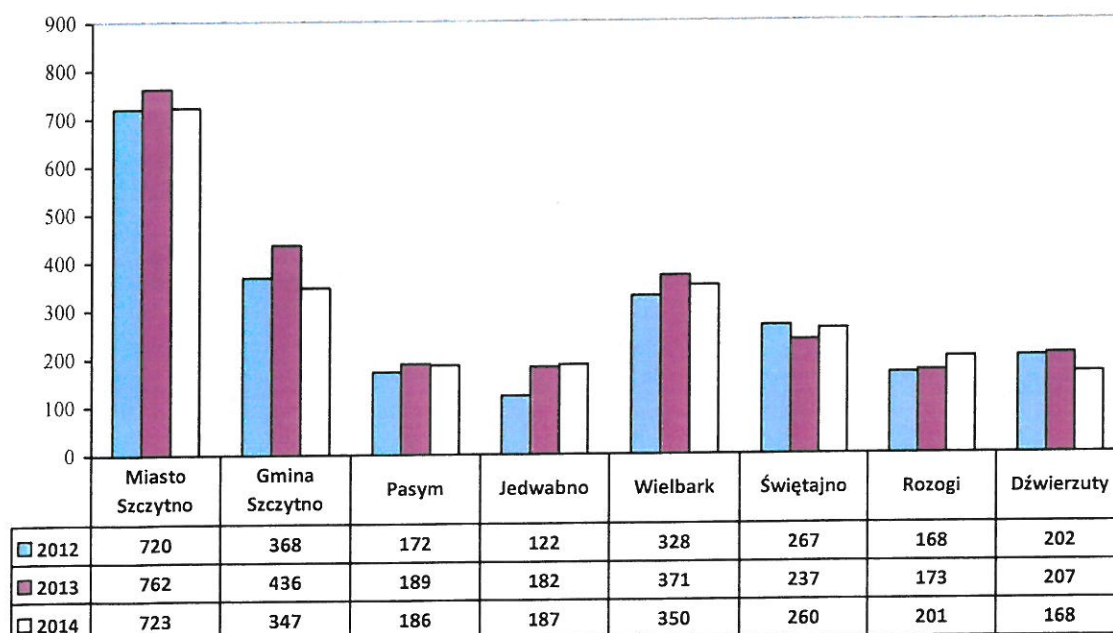
Z powodu sieroctwa w latach poprzednich jedynie w Gminie Świątajno w 2013 roku przyznano 2 świadczenia. W pozostałych gminach świadczenie z tego powodu nie było przyznawane.

Z powodu bezdomności przyznano następującą liczbę świadczeń.

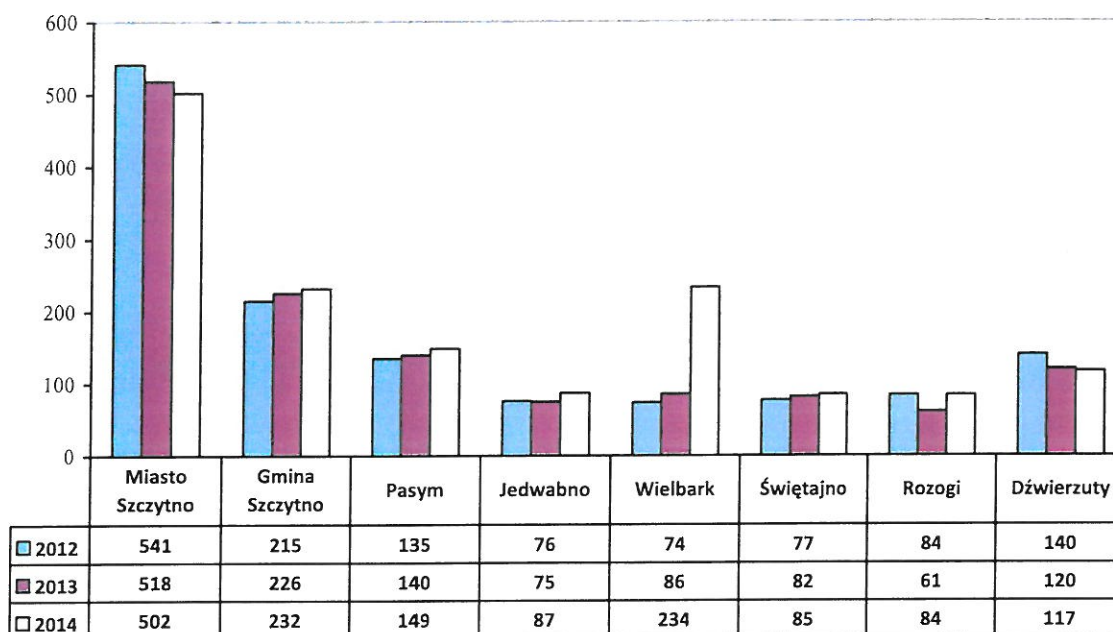

Tab. Ilość przyznanych świadczeń w poszczególnych gminach z powodu bezdomności.

Liczba osób bezrobotnych w powiecie została przedstawiona w tabeli na początku rozdziału. Tabela poniżej przedstawia ilość rodzin, którym przyznano świadczenie z powodu bezrobocia.

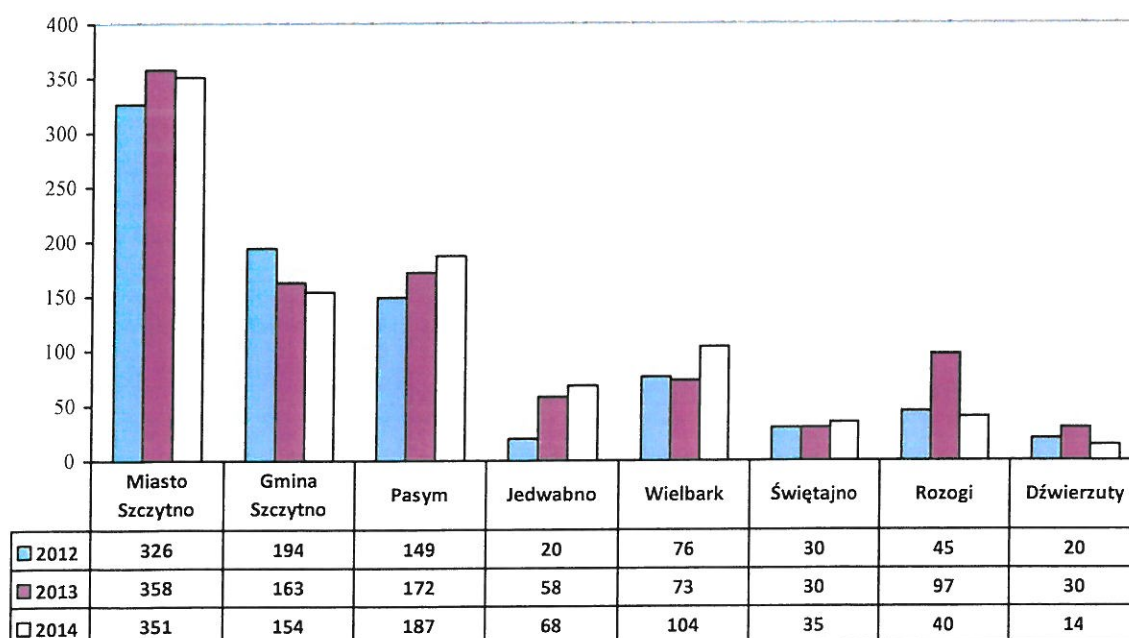

Tab. Ilość przyznanych świadczeń w poszczególnych gminach z powodu bezrobocia.
Kolejnym powodem przyznania pomocy z Ośrodka Pomocy Społecznej jest niepełnosprawność. Dane przedstawia tabela poniżej:

Tab. Ilość przyznanych świadczeń w poszczególnych gminach z powodu niepełnosprawności.

Następnym aspektem przyznania świadczenia jest długotrwała choroba.

Tab. Ilość przyznanych świadczeń w poszczególnych gminach z powodu długotrwałej choroby.

Diagnostując środowisko rodzinne należałoby uwzględnić zjawisko występującej przemocy korzystając z danych statystycznych Komendy Powiatowej Policji i ośrodków pomocy społecznej.

Poniższe tabele określają ilość interwencji domowych i założonych Niebieskich Kart w latach 2012, 2013 i 2014 na terenie powiatu szczycieńskiego.

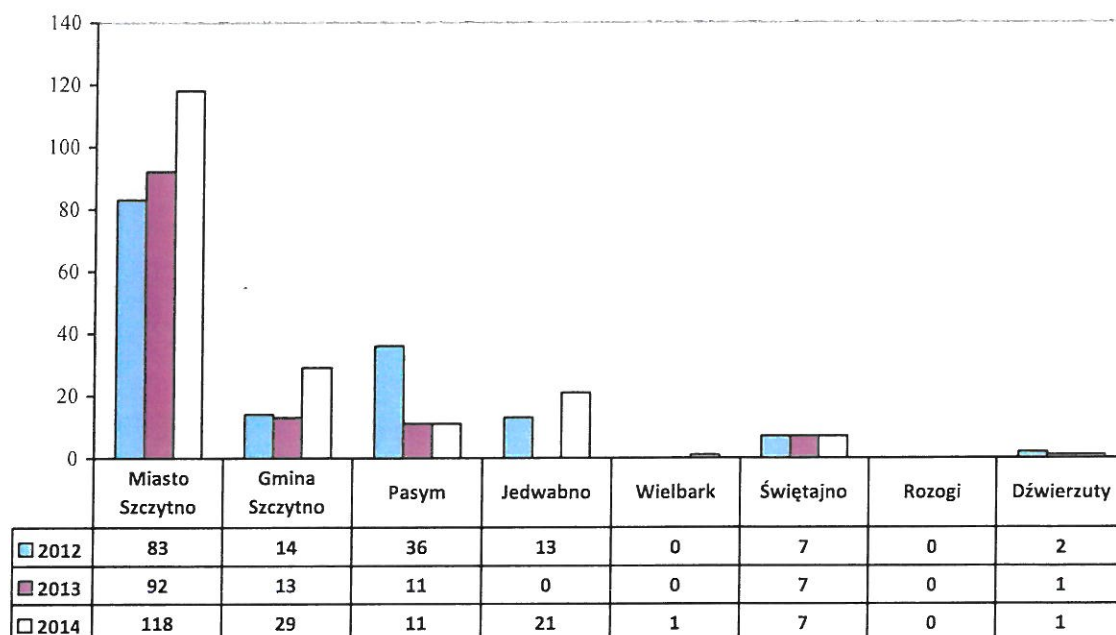
Tabela: *Ilość założonych Niebieskich Kart w latach 2012-2014 na terenie powiatu szczycieńskiego.*

Rok	Liczba założonych Niebieskich Kart	
	miasto	wieś
2012	86	148
2013	115	198
2014	129	242

Tabela. 3. *Ilość założonych Niebieskich Kart w poszczególnych gminach.*

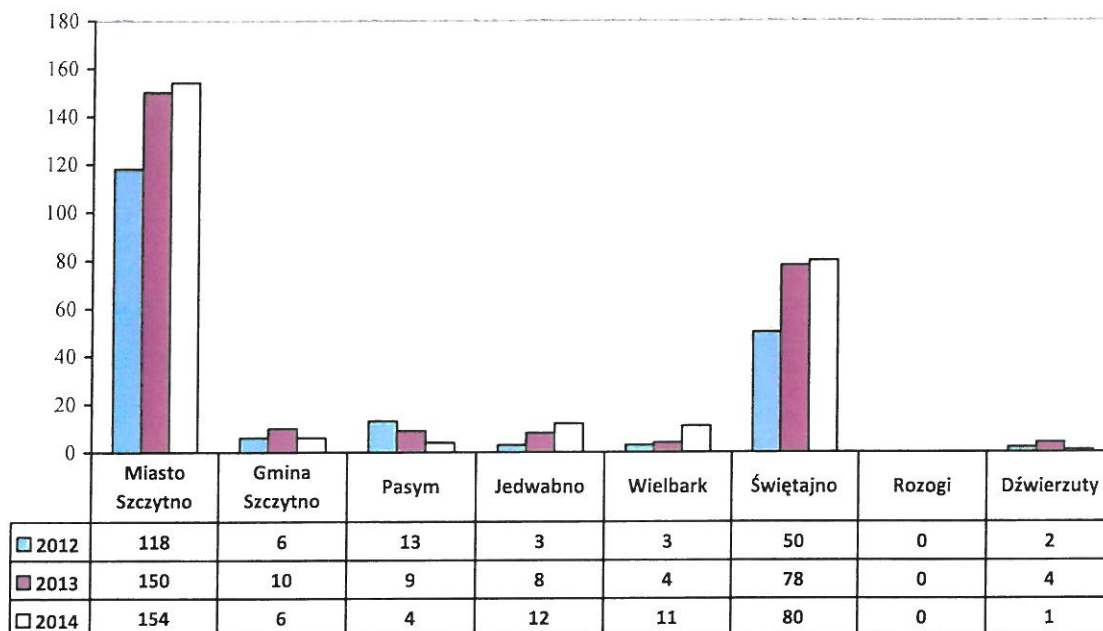
Gmina	2012	2013	2014
Miasto Szczytno	86	115	129
Gmina Szczytno	31	42	58
Miasto i Gmina Pasym	21	14	21
Gmina Dźwierzuty	28	46	39
Gmina Rozogi	15	18	30
Gmina Świętajno	18	22	18
Gmina Wielbark	27	40	26
Gmina Jedwabno	8	16	50
Razem	234	313	371

Tabela poniżej obrazuje ilość przyznanych świadczeń przez ośrodki pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie. Najwięcej świadczeń z tego tytułu zostało przyznanych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, w gminach przoduje Gmina Szczytno oraz Gmina Pasym. W 2014 roku najwięcej świadczeń otrzymali mieszkańcy Gminy Szczytno.

Tab. Ilość przyznanych świadczeń w poszczególnych gminach z powodu przemocy w rodzinie.

Alkoholizm jest poważnym problemem społecznym, który ma bardzo duży zasięg. Skutki choroby alkoholowej odczuwają nie tylko osoby nią dotknięte, lecz także ich otoczenie. Wpływa destrukcyjnie na dzieci, rodziców, sąsiadów i całą społeczność. Poniższa tabela przedstawia ilość rodzin, którym przyznano świadczenie z tego tytułu. W większości gmin możemy zauważyć tendencję zwyżkową. Coraz więcej osób boryka się z problemem alkoholowym. W Gmina Pasym i Dźwierzuty zauważamy tendencje zniżkową i najmniejszą ilość przyznanych świadczeń z tego tytułu. Gmina Rozogi z powodu alkoholizmu nie przyznawała świadczeń w ostatnich trzech latach.

Tab. Ilość przyznanych świadczeń w poszczególnych gminach z powodu alkoholizmu.

Ostatnim powodem przyznania świadczeń z pomocy społecznej są zdarzenia losowe. Z tego tytułu Ośrodki Pomocy Społecznej przyznają pojedyncze świadczenia.

Ośrodki pomocy społecznej Powiatu Szczyeńskiego posiadają różne formy wsparcia dla rodzin biologicznych służące pokonywaniu problemów rodzinnych, które zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Teren Powiatu	Formy wsparcia
Miasto Szczytno	<ol style="list-style-type: none"> 1. pomoc żywnościowa 2. asystent rodziny 3. dożywianie dzieci w placówkach 4. półkolonie, półzimowiska, kolonie 5. świetlica środowiskowa (stowarzyszenie Dar Serca) 6. poradnictwo prawne i psychologiczne
Gmina Szczytno	<ol style="list-style-type: none"> 1. poradnictwo socjalne 2. Punkt Konsultacyjno-Informacyjny (instruktor terapii uzależnień, prawnik, pracownik socjalny, pedagog) 3. wypoczynek letni dla dzieci 4. asystent rodziny 5. współpraca z instytucjami pomocowymi 6. współpraca z członkami GKRPA, pielęgniarkami środowiskowymi, ośrodkami zdrowia 7. świetlica środowiskowa (stowarzyszenie „Aktywne Dębówko”)

Pasym	<ol style="list-style-type: none"> 1. asystent rodziny 2. poradnictwo 3. świetlica socjoterapeutyczna 4. grupa wsparcia
Jedwabno	<ol style="list-style-type: none"> 1. praca socjalna 2. asystent rodziny (11 rodzin)¹ 3. współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi 4. Punkt Pomocy Rodzinie (instruktor terapii uzależnień, pedagog, pracownik socjalny, psycholog, prawnik) 5. świetlice wiejskie 6. wypoczynek letni dla dzieci 7. zespół interdyscyplinarny w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie
Wielbark	<ol style="list-style-type: none"> 1. praca socjalna 2. asystent rodziny 3. poradnictwo prawne, psychologiczne, terapeutyczne, pedagogiczne 4. kolonie letnie dla dzieci 5. Wsparcie osób doznających przemocy 6. zajęcia w świetlicach wiejskich (koła zainteresowań) 7. wsparcie pedagoga i psychologa w gimnazjum w Wielbarku 8. programy wychowawcze w szkołach (pogadanki, spotkania, pedagogizacja rodziców)
Świątajno	<ol style="list-style-type: none"> 1. asystent rodziny 2. punkt konsultacyjny dla rodzin z problemami 3. poradnictwo specjalistyczne (psycholog, prawnik) 4. wypoczynek letni
Rozogi	<ol style="list-style-type: none"> 1. monitoring rodzin przez pracowników socjalnych 2. asystent rodziny 3. wypoczynek letni 4. pomoc finansowa
Dźwierzuty	<ol style="list-style-type: none"> 1. zajęcia profilaktyczne z elementami socjoterapii 2. porady i konsultacje dla rodziców 3. grupy wsparcia 4. poradnictwo udzielane przez terapeutę w punkcie konsultacyjno-informacyjnym 5. poradnictwo prawne

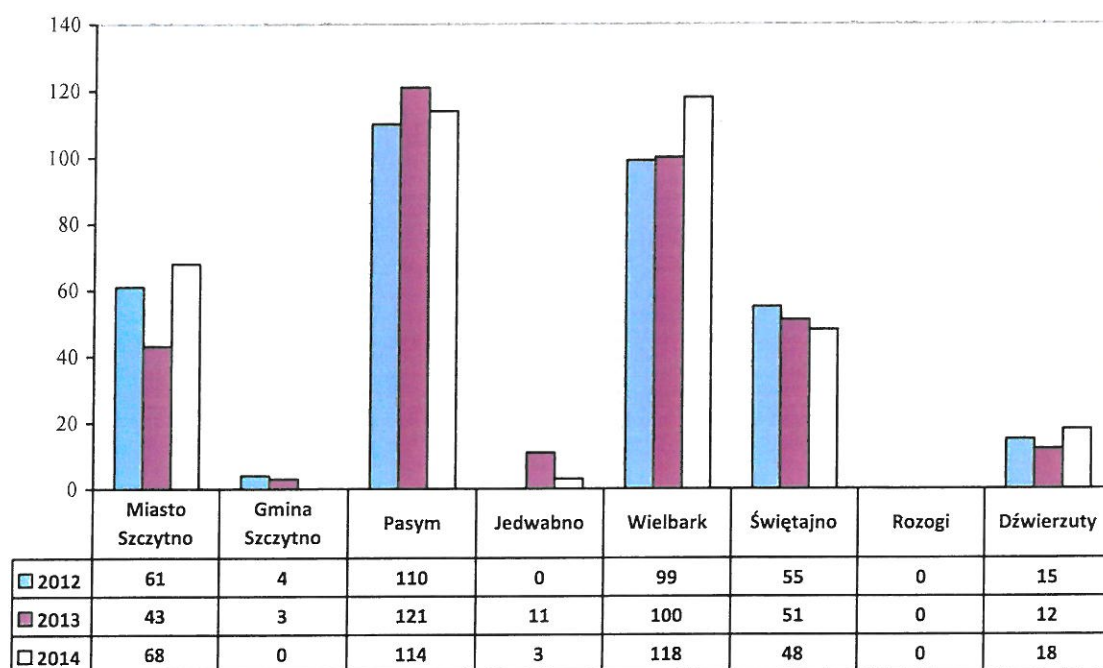
Tab. Formy wsparcia w poszczególnych gminach.

¹ Stan na 05.2015 r.

2.1 Rodziny przejawiające trudności opiekuńczo-wychowawcze objęte wsparciem OPS.

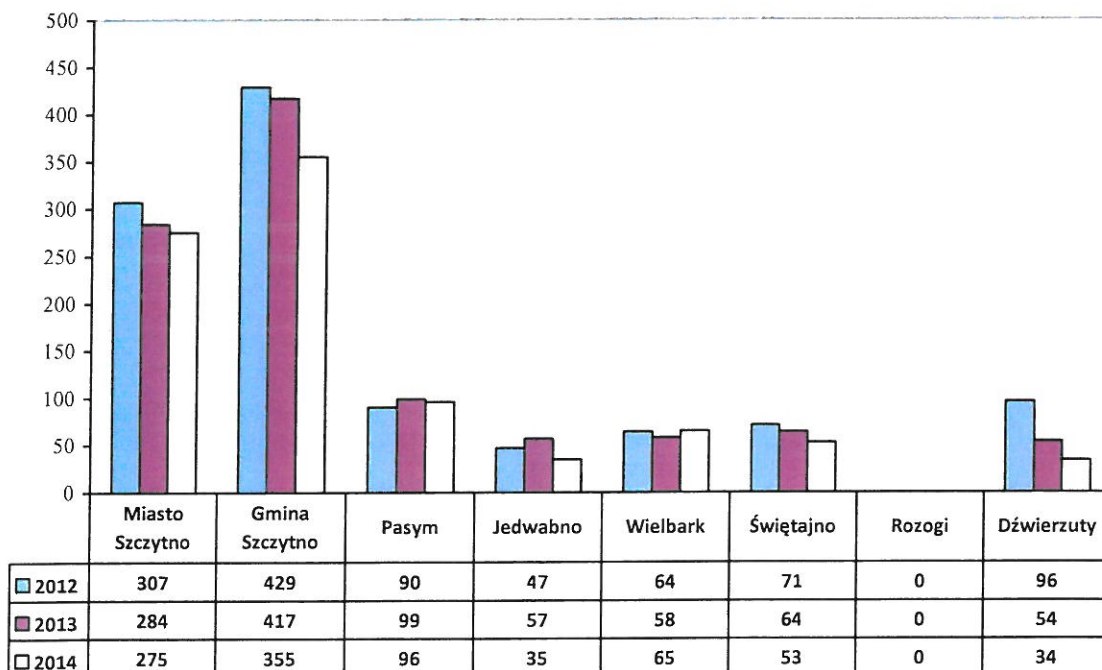
Rodzina jest podstawową komórką społeczną spełniającą istotne funkcje zaspokajające potrzeby społeczne, psychiczne i emocjonalne swoich członków. Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Składa się na nie: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, poziom wykształcenia rodziców, sytuacja materialna i zdrowotna. Bezradność wynikająca z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego przejawiającego się trudnościami w wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny często jest przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Objawia się to poprzez problemy w wypełnianiu ról rodzicielskich i problemy wychowawcze związane z prezentowaniem przez dzieci zachowań agresywnych, łamaniem obyczajów i norm społecznych. Wszelka pomoc w takim wypadku powinna zmierzać do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania prawidłowych postaw rodzicielskich. Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań profilaktyczno-ochronnych. Nie można jednak wykluczyć faktu, iż większość rodzin wykazuje wielopropblemowość, co za tym idzie oprócz wspomnianej bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzina boryka się także z takimi sytuacjami, jak ubóstwo, alkoholizm czy też przemoc w rodzinie. Zatem konkretne zadania winny się skupiać przede wszystkim na wielopłaszczyznowym i zindywidualizowanym wspieraniu rodziny znajdującej się w kryzysie. Asystent rodziny ułatwia rodzicom wypełnianie ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną, w placówkach lub rodzinach zastępczych. Praca z rodziną (biologiczną) powinna być organizowana lub kontynuowana również w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Na terenie Powiatu Szczycieńskiego zostały zdiagnozowane rodziny przez OPS, które są zagrożone odebraniem dzieci od rodziców biologicznych i umieszczeniem ich w pieczy zastępczej. Najwięcej rodzin, w których zachodzi takie ryzyko jest na terenie Gminy Szczytno. W Mieście Szczytno oraz Gminie Dźwierzuty nie występują obecnie takie rodziny. Natomiast w pozostałych Gminach Powiatu Szczycieńskiego zdiagnozowano co najmniej jedną rodzinę zagrożoną odebraniem dzieci od rodziców biologicznych.

Ośrodki Pomocy Społecznej w Powiecie Szczycieńskim wspierają swoich podopiecznych pomocą finansową.

Tab. Ilość przyznanych świadczeń z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa.

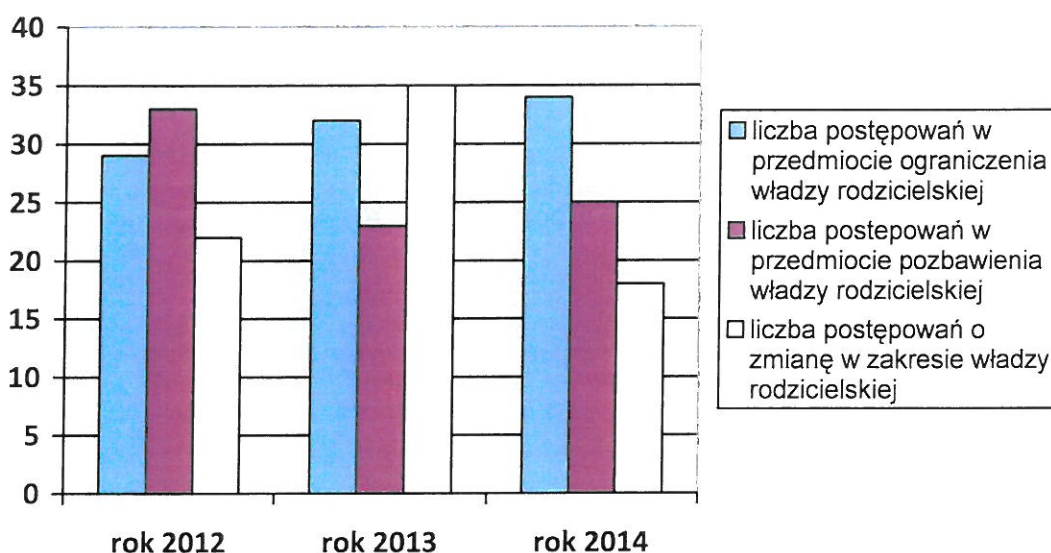
Przyznane świadczenia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Tab. Ilość przyznawanych świadczeń z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

2.2 Liczba prowadzonych postępowań w zakresie ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na mocy prawomocnego orzeczenia sądu. Wskaźnikiem do planowania działań w przedmiocie zabezpieczenia miejsc w pieczy zastępczej jest liczba prowadzonych postępowań przez Sąd Rejonowy w Szczytnie, Wydział Rodzinny i Nieletnich, który w okresie programowania prowadził postępowania w przedmiocie ograniczenia władzy rodzicielskiej, pozbawienia władzy rodzicielskiej i postępowania o zmianę w zakresie władzy rodzicielskiej.

2.3 Liczba rodzin, w których przebywają małoletni objętych nadzorem kuratorskim.

	2012	2013	2014
1. Liczba rodzin objętych nadzorem, w których przebywają małoletni	146	120	118
2. Kuratorzy zawodowi sprawujący nadzór nad rodzinami	45	39	37
3. Kuratorzy społeczni sprawujący nadzór nad rodzinami	101	81	81

III. Piecza zastępcza w Powiecie Szczycieńskim.

W zakresie systemu pieczy zastępczej zadania na terenie Powiatu Szczycieńskiego realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z siedzibą w Szczytnie. Centrum dysponuje bazą lokalową oraz kadrową w postaci 3 koordynatorów, psychologa.

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców biologicznych organizowana jest piecza zastępcza. Dzieci częściowo bądź całkowicie pozbawione opieki rodzicielskiej umieszczane są w rodzinach zastępczych bądź w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Za podstawową jednostkę społeczną uznaje się rodzinę, w której kształtują się emocje, współdziałanie, odpowiedzialność interakcje czy role, które wpływają na dorosłe życie jednostek. Różnego typu problemy pojawiające się w rodzinie mogą być podstawą do budowania takich zjawisk jak: wykluczenie społeczne, patologie (alkoholizm, bezrobocie, choroby, indywidualne dysfunkcje poszczególnych członków bądź całej rodziny).

Współczesne rodziny są bardzo zróżnicowane, obok tych, które zapewniają potomstwu komfort bytowy i psychiczny, istnieją także rodziny niezdolne do samodzielnego stworzenia dzieciom podstawowych warunków bytowych i opiekuńczo-wychowawczych.

Najpoważniejsze problemy wiążą się z sytuacją dzieci w rodzinach, które nie zaspokajają w niezbędnym zakresie materialnych, psychicznych i społecznych potrzeb swoich członków. W rodzinach tych występują poważne zaburzenia kontaktów emocjonalnych. Więzy jej członków najczęściej są osłabione, a dzieci boleśnie odczuwają wyobcowanie i odrzucenie uczuciowe. Wskazaniem wówczas może być zapotrzebowanie na różne formy opieki zastępczej. Dzieci umieszczane w pieczy zastępczej w większości przypadków doznawały będąc w rodzinach biologicznych wszelkiego rodzaju zaniedbań, przemocy, były świadkami nadużywania alkoholu przez rodziców. Dlatego konieczne jest udzielenie zarówno dzieciom, profesjonalnego wsparcia w dążeniu do wychodzenia z kryzysu, w jakim znalazło się dziecko, jednocześnie przy szeroko pojętej pracy z rodziną biologiczną w celu umożliwienia dzieciom powrotu do środowisk rodzinnych po zażegnaniu kryzysu. Jednym z pierwszych działań po odebraniu dziecka ze znanego mu środowiska jest dokonanie oceny sytuacji małoletniego w konsultacji ze specjalistami, tj. psychologiem, pedagogiem, pracownikiem socjalnym oraz asystentem.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracuje z sądem oraz informuje co najmniej raz na 6 miesięcy właściwy sąd o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. W tym celu w latach 2012-2014 zespół ds. pieczy zastępczej przeprowadził 66 spotkań, które mają na celu omówienie w/w kwestii oraz sporządzono łącznie 650 kart okresowej oceny sytuacji dziecka i rodziny zastępczej.

	2012	2013	2014
Liczba spotkań	26	23	17
Liczba ocen dziecka	144	225	281

3.1 Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014.

Najbardziej pożądaną formą pieczy zastępczej jest forma rodzinna ze względu na możliwość stworzenia warunków opieki i wychowania najbardziej zbliżonych do rodziny naturalnej. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza: spokrewniona; niezawodowa; zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- 2) rodzinny dom dziecka.

Rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej.

Od 1 stycznia 2012 roku rodzinę zastępczą spokrewnioną tworzą jedynie wstępni lub rodzeństwo dziecka (do końca grudnia 2011r. tworzyły ją osoby spokrewnione z dzieckiem). Natomiast rodzinę zastępczą zawodową lub rodzinę zastępczą niezawodową tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie.

Gmina Rok	Ilość rodzin zastępczych			Rodziny zastępcze spokrewnione			Rodziny zastępcze niezawodowe			Rodziny zastępcze zawodowe		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Miasto Szczytno	46	37	40	30	23	25	16	14	14	0	0	1
Gmina Szczytno	20	18	19	11	8	8	5	5	5	4	5	6
Gmina Rozogi	4	4	4	2	3	3	1	0	0	1	1	1
Gmina Dźwierzuty	16	15	14	7	7	6	6	5	5	3	3	3
Gmina Pasym	4	5	6	2	2	2	2	2	3	0	1	1
Gmina Świętajno	9	7	5	7	6	5	2	1	0	0	0	0
Gmina Jedwabno	5	6	5	3	3	3	1	2	2	1	1	0
Gmina Wielbark	10	9	9	7	6	5	3	3	4	0	0	0
Rodzinny Dom Dziecka	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
RAZEM	115	102	103	69	58	57	36	32	33	10	11	12

Tab. Liczba rodzin zastępczych w Powiecie – struktura z podziałem na gminy

Powyższa tabela przedstawia liczbę rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu szczytnieńskiego. W latach 2012-2014 największa liczba rodzin zastępczych zamieszkiwała na terenie miasta Szczytna, Gminy Szczytno oraz Gminy Dźwierzuty. Można zauważyć jak na przestrzeni trzech lat zmalała liczba rodzin, natomiast nie jest to tożsame ze zmniejszeniem liczby dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych, co przedstawiają tabele poniżej.

	2012	2013	2014
Rodziny spokrewnione	4	5	5
Rodziny niezawodowe	3	5	4
Rodziny zawodowe	2 w tym Pogotowie Rodzinne	4	2
Razem funkcjonowało	115 w tym Rodzinny Dom Dziecka	102 w tym Rodzinny Dom Dziecka	103 w tym Rodzinny Dom Dziecka
	189 dzieci	200 dzieci	199 dzieci

Poniższe dane pokazują stan rodzin zastępczych w poszczególnych latach w okresie 2012 – 2014.

	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	
Powiat szczycieński	<i>Liczba rodzin zastępczych wraz z rodzinnym domem dziecka</i>	<i>115</i>	<i>102</i>	<i>103</i>	
		<i>Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i RDD</i>	<i>189</i>	<i>200</i>	<i>199</i>
		<i>w tym liczba dzieci umieszczonych w tych rodzinach w danym roku</i>	<i>22</i>	<i>51</i>	<i>34</i>
		<i>liczba rodzin spokrewnionych na terenie powiatu</i>	<i>69</i>	<i>58</i>	<i>57</i>
		<i>Liczba dzieci przebywających w rodzinach spokrewnionych</i>	<i>94</i>	<i>81</i>	<i>75</i>
		<i>w tym liczba dzieci umieszczonych w tych rodzinach w danym roku</i>	<i>5</i>	<i>9</i>	<i>5</i>
		<i>Liczba rodzin niezawodowych</i>	<i>36</i>	<i>32</i>	<i>33</i>
		<i>Liczba dzieci przebywających w rodzinach niezawodowych</i>	<i>43</i>	<i>44</i>	<i>46</i>
		<i>W tym liczba dzieci umieszczonych w tych rodzinach w danym roku</i>	<i>4</i>	<i>12</i>	<i>7</i>
		<i>Liczba rodzin zawodowych: (w tym o charakterze pogotowia rodzinnego)</i>	<i>9 (1)</i>	<i>11 (1)</i>	<i>12 (1)</i>
		<i>Liczba dzieci przebywających w rodzinach zawodowych: (w tym przebywających w pogotowiu rodzinnym)</i>	<i>43 (0)</i>	<i>63 (4)</i>	<i>67 (7)</i>
		<i>W tym liczba dzieci umieszczonych w tych rodzinach w danym roku (w tym umieszczonych w pogotowiu rodzinnym)</i>	<i>13 (0)</i>	<i>26 (4)</i>	<i>21 (7)</i>
		<i>Liczba rodzinnych domów dziecka:</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
		<i>Liczba dzieci przebywających w rodzinnym domu dziecka</i>	<i>9</i>	<i>12</i>	<i>11</i>
		<i>W tym liczba dzieci umieszczonych w rodzinnym domu dziecka w danym roku</i>	<i>0</i>	<i>4</i>	<i>1</i>

Tab. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu szczycieńskiego w okresie od 2012 r. do 2014r.

Jak wynika z powyższej tabeli w Powiecie Szczycieńskim ogólna liczba rodzin zastępczych w ostatnich dwóch latach utrzymuje się na podobnym poziomie. Na przełomie trzech lat zmniejszyła się znacznie liczba rodzin spokrewnionych, w których jest umieszczona przeważająca ilość dzieci oraz pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę. Rodziny spokrewnione tworzą głównie dziadkowie, w mniejszym stopniu pieczę zastępczą obejmuje rodzeństwo.

Działania podejmowane wobec dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz praca rodziny zastępczej nad powrotem dzieci do domów rodzinnych przyczyniły się, że w latach 2012-2014 do domów rodzinnych powróciło łącznie 26 dzieci, natomiast 32 dzieci wolnych prawnie trafiło do adopcji, co przedstawia poniższa tabela.

	2012	2013	2014
Liczba dzieci które powróciły do rodzin biologicznych	10	10	6
Liczba dzieci które trafiły do rodzin adopcyjnych	15	11	6

Zgodnie z obowiązującą ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka (10% w pierwszym roku; 30 % w drugim roku; 50 % w trzecim roku i latach następnych).

Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014, uwzględniając pochodzenie małoletnich.

Gmina \ Rok	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka			dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych spokrewnionych			dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych niezawodowych			dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych zawodowych			dzieci umieszczone w rodzinnym domu dziecka		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Miasto Szczytno	6	12	14	2	3	3	2	2	4	2	7	7	0	0	0
Gmina Szczytno	0	16	10	0	2	1	0	0	1	0	14	8	0	0	0
Gmina Rozogi	5	6	4	0	3	0	0	0	0	5	3	4	0	0	0
Gmina Dźwierzuty	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Gmina Pasy	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0
Gmina Świętajno	3	2	1	3	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0
Gmina Jedwabno	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
Gmina Wielbark	3	2	1	0	0	1	2	2	0	1	0	0	0	0	0
Spoza powiatu	4	11	3	0	1	0	0	4	2	4	2	0	0	4	1
RAZEM	22	51	34	5	9	5	4	12	7	13	26	21	0	4	1

Tab. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2012-2014 na terenie powiatu szczytyńskiego – struktura z podziałem na gminy według pochodzenia dzieci

Powyższa tabela obrazuje, jak w latach 2012-2014 przebiegały umieszczenia małoletnich z uwzględnieniem miejsca ich pochodzenia oraz formy rodzinnej pieczy zastępczej w jakiej zostały umieszczone. Na tej podstawie można stwierdzić, iż największa liczba dzieci umieszczana była w rodzinach zastępczych zawodowych, w dalszej kolejności w rodzinach niezawodowych i w nieznacznie mniejszej liczbie w rodzinach spokrewnionych. Natomiast porównując liczbę umieszczanych dzieci, największa ich część pochodzi z miasta Szczytna, Gminy Szczytno oraz Gminy Rozogi, ponadto na terenie naszego powiatu w omawianym okresie umieszczono 18 dzieci z innych powiatów.

Liczba rodzin zawodowych na przełomie lat 2012 – 2014 systematycznie wzrastała. Podobnie jak potrzeby ich tworzenia. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, iż rodzinne formy opieki zastępczej są bardzo ważnym elementem w systemie opieki nad dzieckiem. W środowiskach tych dzieci mają zapewnioną opiekę przez stałych opiekunów, którzy poprzez swoje działania i poświęcenie w sposób naturalny uczą je pełnienia określonych ról społecznych i wprowadzają w dorosłe życie.

W analizowanym okresie corocznie czyniono starania w celu tworzenia rodzin zastępczych poprzez wielowymiarową promocję idei rodzicielstwa zastępczego w środowisku lokalnym, pozyskiwanie w miarę potrzeb kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej: zawodowej, niezawodowej oraz organizowanie szkoleń dla pozyskanych kandydatów.

3.2 Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332) do zadań własnych powiatu należy prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych o charakterze rodzinnym, socjalizacyjnym, interwencyjnym lub specjalistyczno- terapeutycznym, które zgodnie z w/cyt. ustawą zapewniają opiekę i wychowanie dzieciom powyżej 10 roku życia. W przypadku rodzeństwa lub braku możliwości umieszczenia dziecka ze względów zdrowotnych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz gdy w danej placówce przebywa matka lub ojciec tego dziecka istnieje możliwość umieszczenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej wychowanka poniżej 10 roku życia. Ideą instytucjonalnej pieczy zastępczej jest czasowe zapewnienie opieki i wychowania dzieciom, których rodzicom biologicznym, na podstawie postanowień sądu, ograniczono lub pozbawiono władzy rodzicielskiej.

W strukturze jednostek organizacyjnych Powiatu Szczycieńskiego funkcjonują obecnie cztery placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego. Na mocy Uchwały Nr XX/178/2012 Rady Powiatu w Szczytnie z dnia 21 grudnia 2012 r. Zespół Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych w Szczytnie z dniem 1 stycznia 2013 r. przekształcono w *Dom Dziecka w Szczytnie*, który przeznaczony jest dla 30 wychowanków.

Z dniem 1 stycznia 2013 r. uchwałą Nr XX/179/2012 z dnia 21 grudnia 2012 r. zmienioną uchwałą Nr XXI/210/2013 z dnia 26 marca 2013 r. nastąpiło również przekształcenie Domu dla Dzieci w Pasymiu w trzy odrębne placówki opiekuńczo-wychowawcze:

- *Dom dla Dzieci Nr 1* przeznaczony dla 28 wychowanków
- *Dom dla Dzieci Nr 2* przeznaczony dla 12 wychowanków
- *Dom dla Dzieci Nr 3* przeznaczony dla 14 wychowanków

nad którymi wspólną obsługę administracyjną i ekonomiczną prowadzi Centrum Ekonomiczno-Administracyjne Domów dla Dzieci w Pasymiu.

Na podstawie postanowień sądu w w/w placówkach umieszczono łącznie w 2012 r.- 9 dzieci, z których żadne nie pochodziło z terenu Powiatu Szczycieńskiego; w 2013 r. zostało umieszczonych w w/w placówkach- 20 dzieci, w tym 7 z terenu naszego powiatu; a w 2014 r. -13 dzieci, w tym 9 z terenu naszego powiatu.

Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej przedstawiały się następująco:

❖ w 2012 r.

Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Szczytnie- 3.575,47 zł

Dom dla Dzieci w Pasymiu- 2.956,82 zł

❖ w 2013 r.

Dom Dziecka w Szczytnie- 4.174,42 zł

Domy dla Dzieci Nr 1, Nr 2, Nr 3 w Pasymiu- 3.035,71 zł

❖ w 2014 r.

Dom Dziecka w Szczytnie- 4.194,72 zł

Domy dla Dzieci Nr 1, Nr 2, Nr 3 w Pasymiu- 3.358,19 zł

	Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Powiat szczycieński	<i>Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo- wychowawczych</i>	91	98	97
	<i>Liczba dzieci przebywających w Domu Dziecka w Szczytnie</i>	31	33	32
	<i>w tym z terenu naszego powiatu umieszczonych w danym roku</i>	0	1	0
	<i>Liczba dzieci przebywających w Domach dla Dzieci Nr 1, Nr 2, Nr 3 w Pasymiu</i>	60	65	65
	<i>w tym z terenu naszego powiatu umieszczonych w danym roku</i>	0	6	9
	<i>Liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej w danym roku</i>	0	1	7
	<i>Liczba dzieci, które umieszczono w rodzinie zastępczej</i>	4	3	0
	<i>Liczba dzieci, które umieszczono w rodzinie adopcyjnej w danym roku</i>	2	0	0

Tab. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Powiatu Szczycieńskiego w latach 2012-2014 r.

L.p	Wyszczególnienie	Ilość dzieci		
		2012	2013	2014
1	Miasto Szczytno	14	13	17
2	Gmina Szczytno	16	16	15
3.	Miasto/Gmina Pasym	0	0	0
4.	Gmina Świątajno	6	4	5
5.	Gmina Rozogi	0	4	6
6.	Gmina Jedwabno	1	1	1
7.	Gmina Dźwierzuty	5	4	2
8.	Gmina Wielbark	10	9	9

Tab. Liczba dzieci przebywających w latach 2012-2014 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Powiatu Szczywieńskiego oraz innych powiatów pochodzących z poszczególnych gmin z terenu Powiatu Szczywieńskiego.

Z powodu braku wolnych miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Szczywieńskiego konieczne było umieszczanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych położonych na terenie innych powiatów. W 2012 r. w placówkach na terenie Powiatu Nidzickiego, Powiatu Ostrołęckiego, Powiatu Ostródzkiego oraz Powiatu Elbląskiego przebywało łącznie 4 dzieci, pochodzących z naszego powiatu, w 2013 r. w placówkach na terenie Powiatu Ostródzkiego oraz Powiatu Elbląskiego przebywało łącznie 2 dzieci pochodzących z terenu Powiatu Szczywieńskiego, a w 2014 r. na terenie Powiatu Ostródzkiego, Powiatu Elbląskiego oraz Powiatu Mrągowskiego przebywało razem 3 dzieci pochodzących z terenu naszego powiatu.

Z ogólnej liczby wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych z terenu Powiatu Szczywieńskiego w 2012 roku 1 wychowanek przebywał w młodzieżowym ośrodku wychowawczym i 1 w młodzieżowym ośrodku socjoterapeutycznym; w 2013 r. 1 wychowanek przebywał w młodzieżowym ośrodku wychowawczym i 3 w młodzieżowym ośrodku socjoterapeutycznym, natomiast w 2014 r. 2 wychowanków przebywało w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, a 5 w młodzieżowym ośrodku socjoterapeutycznym.

3.3 Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków zastępczych form opieki.

Rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka lub placówka opiekuńczo-wychowawcza pełni powierzoną funkcję do czasu ukończenia przez dziecko 18 rok życia, po osiągnięciu pełnoletniości przez wychowanka może on przebywać w dotychczasowej rodzinie, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej, osób tworzących rodzinny dom dziecka bądź dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, jeżeli się uczy. Wówczas rodzina zastępcza otrzymuje świadczenie pieniężne na pokrycie kosztów utrzymania wychowanka do czasu ukończenia przez niego szkoły, bądź do momentu jego usamodzielnienia się.

Kolejnym ważnym elementem systemu pieczy zastępczej jest usamodzielnienie wychowanków instytucjonalnych oraz rodzinnych form opieki. Usamodzielnienie jest przeciwieństwem wyuczenia bezradności i dostarczania nowego pokolenia klientów pomocy społecznej.

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletniości, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu przyznaje się pomoc na:

- kontynuowanie nauki (jeśli się uczy);
- usamodzielnienie;
- zagospodarowanie.

Ponadto osobie usamodzielnianej udziela się pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych;
- zatrudnienia;
- pomoc psychologiczną i prawną;
- pomoc w formie pracy socjalnej.

Poniższa tabela wskazuje liczbę wychowanków, którzy w latach 2012-2014 ukończyli osiemnasty rok życia, z uwzględnieniem osób, które rozpoczęły proces usamodzielnienia oraz tych, które pozostały w rodzinach zastępczych.

ROK	Liczba osób, które ukończyły w danym roku 18 rok życia	w tym	
		Osoby, które rozpoczęły proces usamodzielnienia	Osoby, które pozostały w rodzinie zastępczej
2012	14	4	10
2013	12	7	5
2014	17	6	11

Tab. Liczba wychowanków, którzy w latach 2012-2014 ukończyli 18 rok życia.

Pomocy finansowej udziela się wychowankom na podstawie programu usamodzielnienia, w którym wychowanek określa dalszą drogę życiową i wyznacza opiekuna, który wspiera go w działaniach mających na celu życiowe usamodzielnienie. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki przyznaje się i wypłaca do ukończenia przez osobę usamodzielnioną 25 roku życia. Świadczenie pieniężne na usamodzielnienie może być udzielone dopiero po ukończeniu przez wychowanka nauki. Pomoc pieniężna na zagospodarowanie w formie rzeczowej lub pieniężnej udziela się osobie usamodzielnionej niezależnie od momentu ukończenia nauki, jeżeli jest to zaplanowane w indywidualnym programie usamodzielnienia.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie świadczeń wypłaconych w związku z procesem usamodzielnienia w latach 2012-2014.

ROK	RODZAJ POMOCY	LICZBA WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ	KWOTA
2012	Kontynuowanie nauki	477	220.927,00
	Pomoc na zagospodarowanie	5	17.823,00
	Pomoc na usamodzielnienie	4	15.582,00
2013	Kontynuowanie nauki	458	221.925,00
	Pomoc na zagospodarowanie	3	11.382,00
	Pomoc na usamodzielnienie	3	11.541,00
2014	Kontynuowanie nauki	432	213.670,00
	Pomoc na zagospodarowanie	9	16.941
	Pomoc na usamodzielnienie	5	21.411
RAZEM	-	1.396	751.202,00

Łącznie z powodu usamodzielnienia placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie Powiatu Szczycieńskiego opuściło w:

ROK	Liczba usamodzielnionych wychowanków, które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze
2012 r.	4 wychowanków
2013 r.	11 wychowanków
2014 r.	4 wychowanków

Tab. Liczba wychowanków, którzy w latach 2012-2014 opuściło placówki opiekuńczo-wychowawcze.

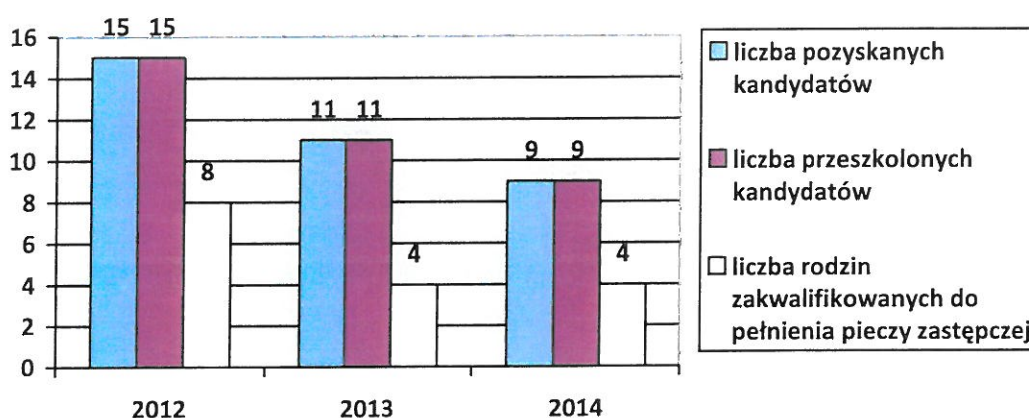
Tabela poniżej przedstawia pełnoletnich wychowanków realizujących indywidualny program usamodzielnienia w latach 2012-2014.

ROK	RODZAJ POMOCY	LICZBA OSÓB	KWOTA
2012	Kontynuowanie nauki	15	50.690,00
	Pomoc na zagospodarowanie	0	-
	Pomoc na usamodzielnienie	0	-
2013	Kontynuowanie nauki	15	67.383,13
	Pomoc na zagospodarowanie	0	-
	Pomoc na usamodzielnienie	2	11.541,00
2014	Kontynuowanie nauki	13	52.117,18
	Pomoc na zagospodarowanie	1	1.500,00
	Pomoc na usamodzielnienie	3	14.859,00

Tab. Liczba wychowanków, którzy w latach 2012-2014 realizowali indywidualny program usamodzielnienia

3.4 Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze oraz szkolenia rodzin zastępczych.

W celu rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej w latach 2012-2014 prowadzono kampanie promujące rodzicielstwo zastępcze. W efekcie dokonano naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ponadto w związku z koniecznością podnoszenia kompetencji rodzin zastępczych organizowano dla nich szkolenia.

Tab. Szkolenia i liczba kandydatów na pełnienie funkcji pieczy zastępczej

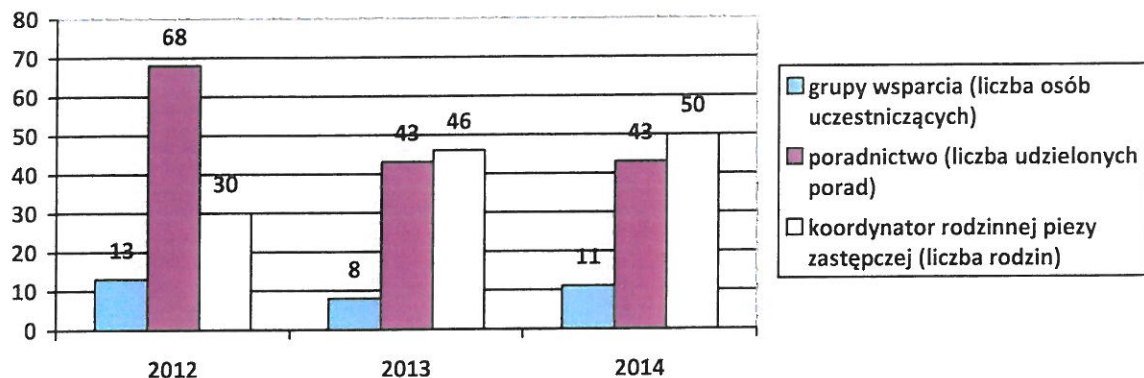
W 2012, 2013 i 2014 roku organizowano szkolenia dla rodzin zastępczych w celu podnoszenia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. W 2012 udział w szkoleniu wzięło 23 rodziny, w 2013 r. nie odbyło się szkolenie dot. rodzin zastępczych, zaś w 2014 roku przeszkolono 14 rodzin. Tematami szkoleń były następujące zagadnienia:

- „Inteligencja emocjonalna”,
- „Rozpoznawanie potrzeb dziecka”,
- „Kształtowanie umiejętności rodziców zastępczych w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych dzieci i młodzieży”.

Powiatowe Centrum organizowało również inne formy wsparcia były to m.in.:

- Grupy wsparcia,
- Poradnictwo psychologiczne i prawne,
- Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

W tabeli poniżej przedstawiono dane dotyczące wsparcia rodzin zastępczych.

Tab. Formy wsparcia

IV. Współpraca z instytucjami.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczytnie aktywnie współdziała z instytucjami i organizacjami w zakresie wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej. Współpraca ma na celu podniesienie jakości pracy jak również konieczność zacieśnienia współpracy, wypracowania standardów mając wpływ na dalszą skuteczną pomoc dzieciom i ich rodzinom. Partnerami w realizacji zadań są m. in.:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczytnie;
2. Prokuratura Rejonowa w Szczytnie;
3. Sąd Rejonowy w Szczytnie;
4. Komenda Powiatowa Policji w Szczytnie;
5. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Szczytnie;
6. Placówki edukacji- szkoły, przedszkola;
7. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Szczytnie;
8. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnie;
9. Miejsko/Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pasymiu;
10. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnie;
11. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dźwierzutach;
12. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnie;
13. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętajnie;
14. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielbarku;
15. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozogach;
16. Zespoły Interdyscyplinarne z terenu powiatu;

17. Punkty Konsultacyjno-Informacyjne w gminach;
18. Świetlice środowiskowe;
19. Placówki służby zdrowia
20. Stowarzyszenie „Trzy Pokolenia”
21. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
22. Koło Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski
23. Stowarzyszenie Humanitarne „Dar Serca”
24. Stowarzyszenie Harcerzy Szczycieńskich
25. Warmińsko- Mazurskie Stowarzyszenie „Forum Kobiet”
26. Kościoły różnych wyznań;
27. Klub Integracji Społecznej w Dźwierzutach,
28. Świetlice socjoterapeutyczne w Dźwierzutach.

V. Zadania powiatu w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej - prognozowanie 3 – letnich działań

Zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 180 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Starosta wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na organizatora pieczy zastępczej. W związku z powyższym wprowadzono zmiany w strukturze organizacyjnej Centrum, w celu przygotowania bazy do pracy na rzecz rozwoju oraz wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej i pomocy dziecku. Dostosowując się do zapisu w wyżej cytowanej ustawie, mając na uwadze, iż na terenie Powiatu Szczycieńskiego funkcjonuje 38 rodzin zastępczych (stan na 31.12.2011 r.), nie mających 3- letniego doświadczenia jako rodzina zastępcza - zatrudniono koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Liczba zatrudnionych koordynatorów będzie uzależniona od potrzeb, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z uwagi, iż ustawodawca wprowadził w art. 231 zapis, że w okresie 4 lat od dnia wejścia w życie ustawy mogą być umieszczone w placówkach opiekuńczo- wychowawczych dzieci powyżej 7-go roku życia, należy podjąć działania w celu pozyskania kandydatów i tworzenia nowych niezawodowych/zawodowych rodzin zastępczych. Priorytetowym zadaniem jest utworzenie rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego w celu zapewnienia doraźnej pomocy dziecku pozbawionemu opieki rodziców biologicznych.

W świetle wyżej cytowanej ustawy rodziny zastępcze zawodowe w okresie czasowego nie sprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem lub

nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych, mają możliwość skorzystania z rodziny pomocowej. Kolejnym zadaniem więc jest przygotowanie rodzin do pełnienia tej funkcji.

W okresie trzyletnich działań należy utrzymać standard opieki i wychowania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie powiatu szczycieńskiego. Zaś w dalszej perspektywie rozważnie dochodzić do kolejnych standardów, mając na uwadze, iż docelowo od 1.01.2022 r. w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej nie będą mogły przebywać dzieci poniżej 10 r.ż. a maksymalna liczba dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej będzie wynosić 14 wychowanków.

VI. Cele programu i zadania do realizacji

Jako główny cel realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Szczycieńskim założony został rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej. Cel ten rozwinięty został o pięć celów szczegółowych, które wskazują na główne obszary działania w obrębie zadań wynikających z pieczy zastępczej. Każdy cel określa najważniejsze zadania do zrealizowania, które zostały opisane poniżej wraz ze wskaźnikami monitorującymi.

Cel 1

Promowanie i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej

Opis celu

Głównym założeniem jest promowanie idei rodzicielstwa zastępczego, i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.

Zadania	Realizatorzy / Partnerzy	Wskaźnik monitorujący
1.Promowanie zastępczej formy opieki poprzez publikację i dystrybucję ulotek, plakatów, publikację artykułów w lokalnej prasie oraz inne działania promocyjne.	PCPR, OPS, Lokalna prasa	➤ liczba kampanii, publikacji, ulotek itp.

2. Współpraca z instytucjami i organizacjami na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego.	PCPR, OPS, Ośr. Adopcyjny	➤ liczba osób objętych wsparciem psychologicznym, pedagogicznym, prawnym, zakwalifikowanych do szkolenia,
3. Konsultacje i diagnoza kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji pieczy zastępczej.	PCPR, OPS	➤ liczba osób biorących udział w konsultacjach ➤ liczba osób diagnozowanych,
4. Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze,	PCPR, Ośrodek Adopcyjny	➤ liczba osób przeszkolonych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
5. Tworzenie rodzin zastępczych,	PCPR , Sąd	➤ liczba nowopowstałych rodzin zastępczych,
6. Systematyczna współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej, asystentami rodziny, Sądem, placówkami edukacyjnymi oraz zakładami opieki zdrowotnej, kościołami, stowarzyszeniami.	PCPR	
7. Utworzenie pogotowia rodzinnego	PCPR	➤ liczba osób liczba rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego
8. Utworzenie rodzin zawodowych,	PCPR	➤ liczba nowo powstałych rodzin zastępczych zawodowych zgodnie z limitem,
9. Zapewnienie wsparcia dla małoletnich matek przebywających w pieczy zastępczej	PCPR	➤ liczba małoletnich matek, którym udzielono wsparcia,

Cel 2

Wielowymiarowe wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej

Opis celu

Dla prawidłowego funkcjonowania pieczy zastępczej istotna jest stała praca z rodziną zastępczą, wspieranie ich w rozwiązywaniu bieżących problemów oraz wzmacnianie rodzin w wypełnianiu obowiązków związanych z zapewnieniem opieki i wychowania dla powierzonych dzieci.

Zadania	Realizatorzy/Partnerzy	Wskaźnik monitorujący
1. Prowadzenie grup wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej;	PCPR	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba rodzin korzystających z grup wsparcia,➤ liczba przeprowadzonych grup wsparcia,
2. Udzielanie rodzinom zastępczym i wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, prawnego oraz terapeutycznego;	PCPR, PPP, Placówki Oświaty	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba rodzin, osób objętych wsparciem psychologicznym, pedagogicznym, prawnym,➤ liczba zatrudnionych specjalistów,
3. Pomoc rodzinom w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych	PCPR	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych,
4. Zatrudnianie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	PCPR	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
5. Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy	PCPR	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba rodzin którym udzielono wsparcia wolontariuszy,➤ liczba wolontariuszy współpracujących z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej,
6. Zatrudnienie osób do pomocy przy opiece nad dziećmi na wniosek rodzin zawodowych	PCPR	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba zatrudnionych osób w celu pomocy w sprawowaniu funkcji pieczy zastępczej,

7. Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach poprawy życia zgodnie z potrzebami i przysługującymi rodzinom prawami	PCPR	➤ liczba udzielonych porad,
8. Dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,	PCPR, OPS, Placówki oświaty, rodzice zastępczy, rodzice biologiczni, kuratorzy	➤ liczba przeprowadzonych okresowych ocen sytuacji dziecka i rodziny zastępczej,
9. Dokonywanie oceny funkcjonowania rodziny zastępczej,	PCPR, OPS	
10. Współpraca z ośrodkami adopcyjnymi w celu poszukiwania dla dzieci z uregulowaną sytuacją prawną - rodziny przysposabiającej,	PCPR, OPS Ośr. Adopcyjny	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba dzieci zgłoszonych do Ośrodka Adopcyjnego, ➤ liczba dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia, ➤ liczba dzieci przysposobionych, ➤ kwota wypłaconych świadczeń,
11. Wypłacanie świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinie zastępczej	PCPR,	
12. Działania w celu powrotu dziecka do rodziny.	PCPR, OPS, Sąd,	➤ ilość dzieci powracających do środowiska biologicznego,
13. Współpraca z instytucjami, m.in.: z asystentem rodziny, kuratorem, sądem, instytucjami działającymi na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, ośrodkiem adopcyjnym	PCPR, Sąd, OPS, Placówki Oświatowe, Ośrodek Adopcyjny	➤ liczba spotkań z instytucjami

Cel 3

Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Opis celu

Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej najczęściej nie mogą liczyć na pomoc ze strony rodziców biologicznych. Dlatego ważnym zadaniem PCPR jest wspieranie młodych osób w zakresie usamodzielnienia poprzez m.in. pomoc w uzyskaniu wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, a także wsparcie finansowe i rzeczowe.

Zadania	Realizatorzy/Partnerzy	Wskaźnik monitorujący
1. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz pomocy rzeczowej na zagospodarowania,	PCPR	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba i kwota przyznanych świadczeń,➤ liczba usamodzielniających się wychowanków,➤ liczba pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę,
2. Pomoc usamodzielniającym się wychowankom w uzyskaniu zatrudnienia, podniesienia kwalifikacji zawodowych. Motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy.	PCPR,OPS, PUP, DD	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba wychowanków realizujących kursy zawodowe,➤ liczba wychowanków, którzy podjęli zatrudnienie,
3. Pomoc usamodzielniającym się wychowankom w uzyskaniu mieszkania z zasobów gminy lub w mieszkaniach chronionych bądź stancji,	PCPR,OPS	<ul style="list-style-type: none">➤ liczba wychowanków zamieszkujących w mieszkaniach chronionych,➤ liczba wychowanków, którzy skorzystali z pomocy w uzyskaniu mieszkania, stancji
5. Wsparcie specjalistyczne pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.	PCPR, OPS, PUP, DD, OIK, Placówki Oświaty	<ul style="list-style-type: none">➤ Liczba uczestników konsultacji psychologicznych, prawnych, pedagogicznych terapeutycznych socjalnych
6. Wsparcie i pomoc w realizacji planu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej.	PCPR, OPS, PUP, Opiekun procesu usamodzielnienia, DD	<ul style="list-style-type: none">➤ Liczba pełnoletnich wychowanków korzystających ze wsparcia Centrum

Cel 4
**Utrzymanie poziomu świadczonych usług w zakresie instytucjonalnej
pieczy zastępczej**

Opis celu

Pieczna zastępcza ma na celu zaspokojenie potrzeb dziecka, a w szczególności potrzeb: bytowych, emocjonalnych, rozwojowych, społecznych i religijnych. Fundamentem działań opiekuńczo – wychowawczych realizowanych względem dziecka jest szeroko pojęte jego dobro.

Zadania	Realizatorzy/Partnerzy	Wskaźnik monitorujący
1. Zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania zgodnie z jego potrzebami	PCPR, Placówka opiekuńczo – wychowawcza	➤ liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
2. Pomoc i specjalistyczne wsparcie w celu prawidłowego funkcjonowania. Realizacja planu pracy z dzieckiem.	PCPR, Placówka opiekuńczo – wychowawcza	➤ liczba wychowanków, które powróciły pod opiekę rodziców biologicznych,
3. Działania w celu powrotu wychowanka do środowiska biologicznego.	PCPR, Placówka opiekuńczo – wychowawcza	➤ liczba małoletnich względem, których dokonano zmiany środowiska zastępczego,
4. Ocena i diagnoza w kierunku zmiany środowiska zastępczego dla dziecka z formy pieczy instytucjonalnej na pieczę rodzinną.	PCPR, Sąd, DD, OPS, Placówki Oświatowe	➤ liczba dzieci zmieniających środowisko w pieczy zastępczej
5. Działania w celu rozpoczęcia procedury adopcyjnej względem dziecka.	Placówka opiekuńczo – wychowawcza, PCPR, Ośrodek Adopcyjny, OPS	➤ Liczba dzieci przysposobionych.
6. Utworzenie domu dla dzieci zgodnie z obowiązującymi standardami	PCPR, Dom dla Dzieci	➤ Liczba dzieci umieszczonych w placówce

VII. Zakładane rezultaty realizacji Programu.

1. Wzrost liczby rodzin zastępczych.
2. Utworzenie pogotowia rodzinnego.
3. Zapewnienie wsparcia dla małoletnich matek w rodzinach zastępczych.
4. Doskonalenie współpracy z instytucjami mającymi wpływ na poprawne funkcjonowanie dzieci i rodzin.
5. Zapewnienie wielowymiarowego wsparcia dla rodzin zastępczych.
6. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym.
7. Zwiększenie liczby dzieci powracających do rodziców naturalnych.
8. Realizacja programu dla usamodzielnianych wychowanków.
9. Podnoszenie kompetencji rodzin zastępczych i pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych.

VIII. Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2015-2017.

Zgodnie z art. 180 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wskazując na konieczność określenia limitu tworzenia rodzin zastępczych zawodowych zakłada się, że począwszy od 2015 roku należy utworzyć corocznie 2 rodziny zastępcze zawodowe, uzyskując maksymalnie 15 rodzin do 2017 roku.

IX. Źródła finansowania Programu.

Zadania realizowane w ramach programu będą realizowane w szczególności z:

1. Samorządu gminy
2. Samorządu powiatu
3. Samorządu województwa
4. Administracji rządowej (Ministerstwo, Wojewoda)
5. Organizacji pozarządowych
6. Środki zewnętrzne, w tym fundusze strukturalne
7. Inne podmioty / partnerzy działań
8. Inne.

IX. Monitoring i ewaluacja

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomoc Rodzinie w Szczytnie. Monitorowanie niniejszego programu odbywać się będzie na podstawie bieżącej oceny i analizy realizowanych celów oraz zadań a także ocenie stopnia osiągniętych efektów. Informacje na temat realizacji działań ujętych w Programie będą zamieszczone w corocznie przedkładanym Radzie Powiatu sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczytnie.

Przedmiotem ewaluacji będzie ocena skuteczności realizowanych zadań w oparciu o analizę założonych wskaźników względem wyznaczonych celów.